

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - סבא מספר בלי להגזים

מאת: אורנה לנדאו ונורית כהן
 איורים: מיכל דיבואה
 הוצאה: כנרת
 קבוצת גיל: כיתה ב'

ציור

באיור הילדים יושבים על ספודת אפסודת ילדים ומספרים סיפור של סבא יורם!
 בואו להכין רפסודה צפה בדיוק כמו בסיפור של סבא יורם בספר "סבא מספר בלי להגזים" מה צריך?
 מקלות ארטיק
 נייר
 דבקויש לנו רפסודה לשוט איתה לאן שנרצה

שיחה

שיחה סיפורי סבתא
 סיפורים על סבא וסבתא כשהיו ילדים, סיפורים על חפצים שהשתמשו בהם וכבר לא בשימוש או אולי סיפור
 אחר? בעקבות הסיפור תוכלו לשוחח עם סבא וסבתא, ולשמוע מהם סיפורים על ימים עברו.

שמע

<https://www.pjisrael.org/wp-content/uploads/2022/03/saba-mesaper-final.mp3>

רוצים לשמוע את סבא מספר? סרקו את הקוד ותוכלו להאזין לסיפור, עם כמה הגזמות.

משחק

משחק הכי הכי הכי

לסבא יש הצחוק הכי חזק והסיפורים הכי מעניינים, ובמה אתם "הכי"? כל אחד בתורו מספר על עצמו, במה הוא "הכי". בסבב הבא כל אחד מספר במה המשתתף שליחו הוא "הכי" אבל רק בדברים טובים!

הגיגה

רוקדים במעגל

למה כולם רוקדים? כי מדינת ישראל קמה, וזו סיבה נהדרת לצאת במחול. האם אתם יודעים בת כמה ישראל היום? כמה שנים חלפו מאז קמה המדינה?

גם אתם יכולים לרקוד יחד במעגל לצלילי המוזיקה, ולהקדיש את הריקוד למישהו או למשהו שקרה.

שיחה

מפגש ושיחה בפתח

רגע לפני שקוראים: מהו קיבוץ? האם מישהו ביקר פעם בקיבוץ? מה היה מיוחד בקיבוץ, בשונה מהעיר? כדאי לספר על מאפייני הקיבוץ בעבר ולהתמקד בקהילתיות ובחיי הילדים, למשל: בבית הילדים שבו ישנו כל הילדים יחד, או בחדר האוכל שבו בישלו, עבדו ואכלו במשותף.

הסיפור שלנו מתרחש בקיבוץ חניתה. תוכלו להראות במפה היכן הקיבוץ נמצא ובאיזה מרחק יחסי מכם.

להעשרה ² קיבוץ, [ויקיפדיה](#).

איך כדאי לקרוא? ² בגלל אורכו של הסיפור והמבנה הייחודי של "סיפור בתוך סיפור" כדאי לשקול קריאה בהמשכים. קריאה כזאת יוצרת מתח ומאפשרת לעקוב אחר ההבנה של התלמידים. אפשר, למשל, לעצור לאחר הפרידה מההורים, בהגעה אל חוף הים או בעלייה לרפסודה. כשממשיכים בקריאה ניתן לשאול: האם אתם זוכרים איפה עצרנו? ולענות בקצרה כדי לרענן את זיכרונם של הילדים ולשמר את המתח.

להרגיש את ההיסטוריה ² כדאי להדגיש את מנעד הרגשות של הסבא וקבוצת הילדים בסיפורו וכך לסייע בהבנת סדר ההתרחשויות ולהזדהות איתן.

שיחה על רגשות ² בקריאה חוזרת ניתן להתחקות אחר הרגש בסיפור ולפתח שיחה שמקשרת בין הרגשות לאירועים ההיסטוריים: הילד בסיפור חש שמהו משונה קורה בין המבוגרים: מה ה"סימנים" שלו לכך? האם גם לכם קרה שחשבתם "סימנים" כשהשגרה השתנתה פתאום? למה, לדעתכם, הילדים בסיפור מקבלים מתנות? כיצד הם מרגישים? מדוע הילדים נאלצים לעזוב את הקיבוץ? כיצד, לדעתכם, הם מרגישים בעקבות העזיבה? מה הייתם רוצים לשאול אותם? איך אפשר לעודד אותם? מדוע, לדעתכם, הילדים מתבקשים לצהול: "כי יש לנו מדינה!"? איך, לדעתכם, המבוגרים מרגישים באותו רגע? ואיך הילדים מרגישים?

סבא נפרד מהוריו ² ניתן לשוחח על רגשות הפרידה מההורים ולהדגיש את הפגישה המחודשת עימם. חשוב לתווך את מטרת הפרידה כמעשה שנובע מדאגה ומרצון להגן על הילדים, אך לא לפרט בנוגע לאימת הימים ההם.

קיבוץ חניטה ² כדאי להכיר לילדים את תולדות הקיבוץ, המופיעות בדפים האחרונים של הספר, להתבונן [בתצלום מימי ראשית הקיבוץ](#) או לצפות [בסרטון על הקמת חניטה](#) ולהכיר את מפעל ההתיישבות "[חומה ומגדל](#)". אפשר גם להראות תמונות של הקיבוץ היום, להבחין יחד במה ששונה ובמה שהתפתח בזמן שעבר.

שיחה

לְסַפֵּר סְפּוֹר

סבא מספר, והסיפורים שלו הכי מעניינים! תוכלו לשאול: למה, לדעתכם, הילד נהנה לשמוע את הסיפורים של סבא? איזה סוג של סיפורים אהוב על כל אחד מילדי הכיתה? האם גם אתם מספרים סיפורים לפעמים? האם יש בני משפחה שמספרים לכם סיפורים על ילדותם? על מה הם מספרים?

מספרי סיפורים ² ניתן לקיים מפגשים קבועים בכיתה. אפשר להזמין את הילדים להביא ספרים אהובים למפגש, להזמין לכיתה מספרי סיפורים משפחתיים שהם בוחרים ² סבא? אחות גדולה? ² ואולי אחד הילדים רוצה לשתף בסיפור משלו?

מה זה להגזים? בתחילת הסיפור מוצג לנו סבא בהגזמה $\square$ יש לו השפם הכי ארוך, הצחוק הכי חזק, השיער הכי לבן. ניתן לשאול: מדוע כך מציגים את סבא? מה הקשר בין אופן הצגתו לאישיותו? אילו יכולנו לפגוש את סבא, מה היינו שואלים אותו?

תוכלו לבקש מהתלמידים לציין או להראות בספר אירוע שקרה לסבא שלדעתם מסופר בהגזמה ולשאול: האם, לדעתכם, סבא באמת מגזים? מה באמת קורה ומה סבא ממציא? למה סבא בוחר להגזים, לדעתכם? למה אנחנו מגזימים לפעמים? איך ניתן לדעת כשמישהו מגזים?

לספר בהגזמה $\square$ התלמידים יכולים לספר בסֶבֶב לחברי הקבוצה משהו יומיומי שקרה להם ולנסות להגזים. לדוגמה, במקום לומר: "היום ראיתי בדרך לבית הספר איש מאוד גבוה", לומר: "היום ראיתי בדרך איש כל כך גבוה שהוא כמעט הגיע לעננים".

אפשר לבחור כמה הִיגְדִים ולהתאים אותם לדימויים שיוצרים הגזמה, למשל: הכי שמח = כמו ליצן בקרקס.

ספר בנושא, [מר גוזמאי הבדאי](#), חולק בספריית פיג'מה לגני חובה.

משחק

יום העצמאות

סבא מספר את סיפורו בערב יום העצמאות אל מול הזיקוקין-די-נור, והסיפור שהוא מספר מגיע לשיאו בליל ההכרזה על המדינה. זו הזדמנות לשאול: מדוע אנחנו חוגגים כל שנה את יום העצמאות? כיצד אנחנו חוגגים? אילו זיכרונות יש לכם מיום העצמאות? למה חשוב שתהיה לנו מדינה משלנו? מה זה אומר שיש לנו "עצמאות" כמדינה?

תוכלו לבחור מקומות שונים בארצנו המוכרים לתלמידים היום ולחפש תצלומים שלהם מלפני קום המדינה, לחקור אותם, להכיר באמצעותם את התקופה ולהקדיש לוח משותף לתצלומים, ליצירות, למילים מרכזיות הקשורות לעצמאות ואולי גם לסיפורים משפחתיים.

דוגמאות לסיפורים ברוח זו ניתן למצוא באתר "הקשר הרב-דורי" $\square$ [סיפורה של צביה קדרון](#), [סיפורו של קרלוס וקסמן על עלייתו לישראל](#) ועוד.

יצירה

איורים תנועה ויצירה

האיורים בסיפור משלבים גזרי עיתון יומי, דפי סקיצות, דמויות לבד, רישומים וצבע, כך שמתקבל מראה ייחודי המעניק לספר צביון אומנותי ומהווה שפה נוספת, חזותית, המעוררת את החשיבה ומגרה את הדמיון.

להתבונן באיורים תכדאי להקדיש זמן ל"קריאה באיורים" ולאפשר לילדות ולילדים להתבונן בהם בשקט, לבחור איור שאהבו ולשתף חבר או חברה בגילוי. מומלץ להשמיע ברקע מנגינה רגועה שתוסיף לאווירה ולריכוז.

התנסות יצירתית בהשראת האיורים תכדאי לאסוף שלל חומרים, בדים, גזרי עיתון ולנסות ליצור מכמה מהם יחד.

איור תנועה ת ניתן להדגים אירועים שונים בסיפור בהשראת האיורים. כך, לדוגמה, ניתן לרקוד הורה עם הקמת המדינה, "להיטלטל בפראות" על הרפסודה תוך שמירה על שיווי משקל, להשתכשך בחול או למשוך סירת הצלה בחבל.

משחק

לאן אני רוצה להגיע? משחק דמיון

בסיפור מוזכרים מקומות רבים. לאילו מהם תלמידי הכיתה רוצים להגיע?

מכינים כרטיסים שבהם רשומים מקומות המוזכרים בסיפור: חיפה, חניתה, הים התיכון, קפריסין, סוף העולם, אי בודד, טהיטי, שבט אינדיאני ו"מקום דמיוני" שהוא [יש להשלים].

יושבים במעגל בקבוצות קטנות, מניחים את הכרטיסים גלויים במרכז המעגל ומסובבים בקבוק. המשתתף שהבקבוק פונה אליו בוחר כרטיס ומספר מדוע בחר בו, איך יגיע אל המקום המצוין בו, את מה ומי ייקח איתו לשם ומדוע.

קריאה

עידוד קריאה משפחתית

איך נשמע סבא? סרקו את קוד ה-QR ותוכלו להאזין יחד לסיפור. שתפו את ההורים.
גם משפחות עולים יכולות לשבת יחד, להתבונן באיורים ולהאזין לסיפור.

השראה

פינטרסט

[עוד יצירות והשראה מחכים לכם בתיקיית הספר בפינטרסט של ספריית פיג'מה!](#)

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה